

Дийн Кунц

В дълбокия мрак

1

Тъмнината намира приют дори в най-добрите от нас. В най-лошите тя не само вирее, но и властва.

Макар да се е случвало да допусна тъмнината в себе си, тя никога не е царувала над мен. Предпочитам да вярвам в това. Мисля за себе си като за горе-долу добър човек – здраво се трудя, добър и любящ съпруг съм, строг, но изцяло отдаден на децата си баща.

Обаче, ако отново сляза в онова мазе, няма още дълго да мога да се преструвам, че умея да потискам способността да върша зло. Ако сляза в мазето, ще продължа да живея в морален колапс и никога повече няма да открия светлината. Ала изкушението е непреодолимо.

Открих мазето два часа, след като подписахме договора за покупката, след като дадохме чека, с който плащахме за къщата; два часа, след като получих ключовете. Вратата, която водеше към него, беше в кухнята, в ъгъла зад хладилника – беше боядисана в тъмни тонове като останалите в къщата, но вместо брава с топка имаше резе от месинг. Взирах се смаян, бях убеден, че преди това вратата не беше там.

Отначало реших, че съм открил килер. Когато отворих вратата обаче, се стреснах – имаше стълби, които изчезваха в тъмно като в рог пространство. В Южна Калифорния почти всички къщи се строят върху бетонни колони. Нямаха мазета. В продължения на десетилетия се смяташе, че това е най-безопасното строителство. Почвата тук е пясъчлива и не е стабилна. В активна земетръсна зона с доста плаващи пясъци мазетата с бетонни стени можеха да се превърнат в слабото звено на строежа и ако титаните, спящи в земята, се пробудеха и решаха да се попротегнат, имаше опасност надземната конструкция да се срине.

Новият ни дом обаче имаше мазе. Агентът по недвижими имоти не беше споменавал нищо за мазе. До този момент не го бяхме забелязвали.

Докато се вирах надолу към стълбите, бях обзет от любопитство, после – от безпокойство. Точно до входа имаше електрически ключ. Щракнах го надолу, после нагоре, пак надолу. В мазето не светна.

Оставих вратата отворена и отидох да намеря Кармен. Тя бе в голямата баня – възхищаваше се на смарагдовозелените теракотени плочки, на мивките „Шърли Уагнър“ и на позлатените кранчета.

– О, Джес, не е ли красиво? Не е ли великолепно? Когато бях малка, дори не съм мечтала, че ще живея в къща като тази. Най-дръзката ми мечта бе за едно от онези сладки бунгала от четирийсетте. Ала това е палат, а аз не съм убедена как се държат кралиците.

– Не е палат – отвърнах, обгръщайки с ръка раменете и. – За да си позволиш палат в Ориндж Каунти, трябва да си Рокфелер. Както и да е, дори и да бе палат – ти винаги си притежавала стила и осанката на кралица.

Кармен ме прегърна.

– Дълъг път изминахме дотук, нали?

– И няма да спрем, малката.

– Знаеш ли, малко ме е страх.

– Не ставай глупава.

– Джес, скъпи, аз съм проста готвачка, миячка на чинии и тендже-ри. Едва преди поколение семейството ми избяга от онази колиба в предградията на Мексико Сити. Здравата работехме за това, така е, и дълги години..., но ето ни тук и сякаш всичко се случи за една нощ.

– Повярвай ми, малката, можеш да се държиш на висота пред което и да е дамско общество в Нюпорт Бийч. В кръвта ти е.

Помислих си: „Боже, колко я обичам. След седемнайсет години брак тя все още е момиче за мен, още е свежа и интересна, и сладка.“

– Ей, почти забравих. Знаеше ли, че имаме мазе?

Кармен примигна насреща ми.

– Така е – уверих я аз.

Усмехната, тя ме попита:

– Ами? И какво има там? Кралският сейф с всичките му бижута ли? Или пък тъмница?

– Ела и виж.

Кармен ме последва в кухнята.

Вратата беше изчезнала.

За миг кръвта ми се смрази.

– Е? Шегуваш ли се?

– Не. Там имаше... врата.

Съпругата ми посочи отражението на кухненския прозорец върху стената. Слънчевата светлина струеше през стъклото.

– Може би си видял това. Слънчевия квадрат от прозореца. Горедолу прилича на врата.

– Не. Не... там имаше... – клатех глава невярващ, сетне прокарах ръка по затоплената от слънцето мазилка, проследих контурите на

слънчевия квадрат, сякаш тайнствената врата щеше да е по-осезаема на пипане, отколкото като я гледах.

Кармен се намръщи:

– Джес, какво става?

Погледнах я и се досетих какво си мисли. Къщата беше прекалено хубава, за да е истинска, и Кармен бе достатъчно суеверна, че да се запита дали тази благословия не е нещо прекрасно, за което да важи поговорката „всяко чудо за три дни“, и дали съдбата няма да ни изпрати голяма беда, за да се възстанови равновесието. Може би бедата щеше да е мозъчен тумор в главата на отрудения и съпруг, халюциниращ разни неща, бърборещ оживено за несъществуващи мазета...

Тъкмо с такива гадни неща съдбата обичаше да си изравнява сметките.

– Права си – насилих се да я успокоя. Изсмях се я се опитах гласът ми да прозвучи естествено. – Видял съм светлия квадрат на стената и съм го взел за врата. Дори не погледнах отблизо. Просто дотичах при теб. От тази работа с новата къща направо съм оглупял като маймуна, нали?

Кармен ме изгледа мрачно, но после се засмя заедно с мен.

– Направо си си загубил ума. Но... ти винаги си бил такъв.

– Така ли?

– Моята маймунка.

– Уук-уук – казах и се почесах под мишницата.

Радвах се, че не и бях казал, че съм отворил вратата. Нито, че бях видял стъпала.

Къщата в Лагуна Бийч имаше пет големи спални, четири бани и дневна с масивна каменна камина. Имаше и така наречената „забавна кухня“, което не означаваше, че между представленията си във Вегас Барбара Стрейзънд и Зигфрид и Рой изнасят програми и тук. Ставаше дума за висококачественото оборудване: двойни фурни, две микровълнови печки, фурна за кифлички, две миялни машини и два хладилника „Съб Зироу“. Множество огромни прозорци пропускаха топлото калифорнийско слънце и разкриваха пейзажа – пъстроцветни пълзящи растения под сенките на жълти, кораловооранжеви и червени азалии, ниски храсти с тежки цветове, носещи смешното име Заетата Лизи, палми, два красиви индийски лавъра – а зад всичко това се виждаха зелени хълмове. В далечината, под слънчевите лъчи водите на Тихия океан бляскаха изкусително като огромно съкровище от сребърни монети.

Макар и да не бе палат, къщата безпогрешно показваше, че в семейство Гонзалес има благополучие, има прекрасен дом за децата си. Родителите ми щяха да бъдат много горди.

Мария и Рамон – майка ми и баща ми, бяха мексикански емигранти, които с много труд бяха подредили новия си живот в Ел Норте – мечтаната земя. Те дадоха на мен, на братята и на сестра ми всичко, което упоритият труд и саможертвата можеха да осигурят и ние бяхме приети в колежи със стипендии. Сега единият ми брат е адвокат, другият – лекар, а сестра ми е преподавателка във Факултета по английски език на Калифорнийския университет в Лос Анджелис.

Аз избрах кариера в бизнеса. Двамата с Кармен имахме ресторант, в който приготвяхме най-изисканите и автентични мексикански рецепти. Работехме по дванайсет часа на ден, седем дни в седмицата. Когато пораснаха, трите ни деца започнаха работа в ресторанта. Бизнесът бе семеен и от година на година се разрастваше, но никога не ни е било лесно. Америка не обещава лесни пари, тя обещава възможности, които полива с океани от пот. Като купихме къщата в Лагуна Бийч, ние вече разполагахме с пари в брой. На шега кръстихме къщата „Каса судор“ – „Къщата на сладостта“. Беше просторен дом. И красив. Имаше си всички удобства. Дори и мазе с изчезваща врата.

Предишният собственик бе господин Нгуен Куанк Фу. Агентът ни по недвижимите имоти – Нанси Кийфър, енергична, бърлива жена на средна възраст, ни обясни, че Фу е виетнамски бежанец, един от онези смели хора, пристигнали нелегално в Щатите. Фу беше избягал месеци, след като Сайгон бе окупиран. Очевидно Фу бе от щастливците, оживели при всички морски бури, пиратските кораби и военните катери.

– Дошъл е в Съединените щати само с три хиляди долара в златни монети и с решимостта да се издигне – беше ни разказала Нанси Кийфър, когато за пръв път ни разкарваше из къщата. – Очарователен мъж с небивал успех. Наистина. Увеличил е скромния си първоначален капитал чрез различни начинания. При това само за четиринайсет години! Чудна история. Построил си е нов дом от хиляда и триста квадратни метра на площ от два акра в северната част на Тъстин – прекрасен е, трябва да го видите.

С Кармен направихме предложение за старата къща на Фу и офертата ни бе едва половината сума от капитала, който той бе вложил в новия си дом. Пазарихме се малко, но после се споразумяхме за условията и сключихме сделката за десет дни, понеже плащахме в брой и нямахме ипотека.

Продажбата бе извършена, без да се налага да се срещам с Нгуен Куанк Фу. Това не бе необичайно. За разлика от други щати Калифорния не изисква да бъде провеждана официална среща между купувач и продавач заедно с адвокатите им.

Обаче правилото на Нанси бе да урежда среща между купувач и продавач в самата къща ден-два след продажбата. Макар че новият ни дом беше красив и ремонтиран, и в най-идеалната къща си има проблеми. Нанси смяташе, че идеята да се срещнем двамата с Фу не е лоша, защото само продавачът можеше да посочи точно кои от вратичките на гардеробите не се плъзгат леко или кои прозорци капят в дъждовните бури. Уреди ми среща с Фу в къщата на четиринайсети май – сряда.

В понеделник бяхме приключили със сделката. Тъкмо онзи следобед, докато се разхождах из дома, попаднах на вратата за мазето.

Във вторник сутринта се върнах в къщата сам. Не посмях да кажа на Кармен къде отивам. Тя мислеше, че съм в офиса на „Дорас Далко“, спорейки за последните изисквания на онзи кождер.

Далко притежаваше малък търговски център, в който се намираше и нашият ресторант, и съм убеден, че той бе човекът, заради когото бе измислена думата корумпиран. Договорът ни за наем с Кармен беше подписан, когато няхаме и пукната пара и понеже бяхме наивни, му дадохме правото на мнение дори и относно най-малката промяна, която внасяхме в помещенията. Например шест години след като отворихме ресторанта, искахме да го ремонтираме за около две хиляди долара, което щеше да бъде подобрение на неговия имот, а Далко ни накара да му бутнем десет хиляди под масата, само и само да се съгласи. Когато пък купих собствеността върху съседния магазин, за да разширим ресторанта, Далко ми поиска тлъст подкуп, за да се съгласи. Ламтеше не само за огромните суми, които получаваше под масата, но и за най-дребни петачета. Когато сложих нови входни врати на мястото, той ми поиска двесте долара, за да си свърша тази дребна работа.

Сега искахме да сменим старата си табела с нова, по-хубава, и аз договарях подкупа с Далко. Той още не знаеше, че съм открил, че той всъщност не е собственик на земята, върху която бе изграден малкият му търговски център. Просто преди двайсет години бе наел парцела за срок от деветдесет и девет години и сега се чувстваше сигурен. По същото време, по което договарях размера на подкупа с Далко, аз водех преговори да купя цялото място. Тогава щеше да открие, че докато той ми е надявал примката около врата, всъщност аз го бях впримчил. Той все още ме взимаше за тъп мексиканец, дори и второ поколение в

Америка, но все пак – тъп. Мислеше, че съм имал късмет с ресторанта и че това е всичко, че съм глупав и нищо не разбирам. Нямах да стане точно като голямата риба, дето изяла малката, но се надявах да направя шах и мат и да го оставя вбесен и безпомощен.

Тези сложни машинации, които продължаваха от известно време насам, ми даваха добро извинение за отсъствието ми от ресторанта вторник сутринта. Щях да се пазаря с Далко в офиса му, поне така казах на Кармен. Вместо това отидох в къщата, обзет от угризения, че излъгах жена си.

Когато влязох в кухнята, вратата беше там, където я бях видял предния ден. Не беше никакъв си слънчев правоъгълник. Не беше илюзия, а истинска врата. Освободих резето. Стълбите отвеждаха към дълбоките сенки.

– Какво, по дяволите? – възкликнах. Гласът ми отека, сякаш се бе отгласнал в някаква стена на хиляди километри от мен.

Електрическият ключ не работеше.

Бях си донесъл фенерче. Включих го.

Прекрачих прага.

Дървената площадка изскърца остро, защото дъските бяха стари, небоядисани и напукани. Покрити с жълти и сиви петна, с мрежа от тънки пукнатини, измазаните стени изглеждаха доста по-стари от останалата част от къщата. Съвсем ясно бе, че мазето не е част от цялата структура.

Стъпих на първото стъпало.

Изведнъж се сетих за нещо и се уплаших. Ами ако течението затръшнеше вратата зад гърба ми, а после, ако самата врата изчезнеше като вчера, оставяйки ме в капана на мазето?

Върнах се да потърся нещо, с което да подпра вратата. В къщата нямаше никакви мебели, но в гаража открих една летва, която свърши работа.

Още веднъж застанах на първото стъпало, насочих фенерчето надолу, ала лъчът му беше твърде слаб. Не виждах пода на мазето. Мракът, простиращ се долу, бе неестествено дълбок. Тъмнината не бе само липса на светлина, а сякаш бе изградена от някаква субстанция, от някаква тъкан, сякаш имаше тегло, все едно, че подземие то бе пълно с петрол. Също като гъба тъмнината погълна светлината от фенера и пред мен се простираха само дванайсет стъпала, преди бледият лъч да се стопи в мрака.

Слязох две стъпала по-надолу и пред мен се разкриха още две

стъпала. Спусках се още четири – и още четири изникнаха.

Шест стъпала зад мен, едно под краката ми, и дванайсет пред мен – дотук деветнайсет.

Колко стъпала очаквах да открия в едно обикновено мазе? Десет? Дванайсет? Със сигурност не толкова много.

Бързо, тихо, аз се спуснах още шест стъпала по-надолу. Когато спрях, пред мен се виждаха още дванайсет осветени стъпала. Сухи дъски. Тук-там блеснаха главичките на гвоздеите. Все същите покрити с петна стени.

Загубих самообладание и погледнах назад към вратата, тринайсет стъпала и цяла площадка над мен. Слънчевата светлина в кухнята беше примамлива – и много по-далечна, отколкото трябваше да бъде.

Дланите ми започнаха да се потят. Прехвърлях фенерчето от едната в другата ръка, за да ги изтривам в панталоните си. Миришеше на вар и едва доловимо на мухъл и гнило. Още по-бързо и този път шумно слязох шест стъпала по-надолу, после още осем, още осем, още шест. Сега зад гърба ми се издигаха четирийсет и едно – а пред мен лежах осветени още дванайсет.

Всяко от стръмните стъпала бе високо поне трийсетина сантиметра, което означаваше, че съм се спуснал около три етажа под земята. Нито едно мазе нямаше толкова високо стълбище.

Помислих си, че може би не е мазе, а бомбоубежище, ала знаех, че се самозалъгам.

Все пак още няха намерение да се връщам. Това си беше нашата къща, бяхме платили малко състояние за нея, бяхме пролели кръв и пот, за да си я позволим. Не можехме да заживеем в нея с тази неразгадана мистерия под краката си. Освен това, когато бях двайсет и две годишен и бях попаднал в ръцете на враговете ни, бях живял цели две години в такъв страх и ужас, и в сравнение с останалите хора имах много по-голяма поносимост към тях.

Сто стъпала по-долу аз спрях, защото изчислих, че се намирам десет етажа под нивото на земята, което си заслужаваше малко да се поогледам. Обърнах се и се взрях назад, където над мен се виждаше млечно-белият правоъгълник на кухненската врата – беше едва една четвърт от големината на пощенските марки.

После погледнах надолу – преброих осем стъпала; осем – не дванайсет. Бях слязъл по-надълбоко и фенерът ставаше все по-безполезен. Не че батериите се изтощаваха, въобще не бе така лесно проблемът да бъде назован. Там, откъдето излизаше, лъчът беше все така ясен и ярък.

Ала тъмнината пред мен някак се бе сгъстила, бе станала по-гладна и абсорбираше светлината на по-късо разстояние.

Въздухът все още ухаеше леко на вар, но миризмата на гнило се бе засилила.

Този подземен свят бе необикновено тих, ако не се брояха собствените ми стъпки и все по-шумното ми дишане. Както бях спрял на нивото на десетия подземен етаж, ми се стори, че чувам някакъв шум. Затаих дъх, застанах неподвижен, заслушах се. Почти бях убеден, че долових глъхнещи, много далечни звуци – шепот и мазно жвакане, но не можех да бъда сигурен. Бяха много тихи. Може би ми се бе дочуло.

След като слязох още десет стъпала, стигнах до нова площадка, а от двете и страни една срещу друга се издигаха две арки. Двата входа нямаха врати, а зад всяка лъчът на фенерчето ми разкриваше къс каменен коридор. Минах под свода отляво и продължих да вървя в коридора, може би около четири метра и нещо – там той свърши. Появи се ново стълбище, разположено под прав ъгъл спрямо това, по което се бях спуснал току-що.

Тук вонята бе по-силна. Напомняше на острата миризма на гниещи растения.

Беше като лопата, която изрови на повърхността отдавна погребани спомени. Бях усещал точно такава миризма и преди, в мястото, където бях затворен, когато бях на двајсет и две. Понякога там ни хранеха с изгнили зеленчуци – най-вече репи, сладки картофи и други грудкови растения. Още по-лошо, помията, която не искахме да ядем, я хвърляха в карцера – тясна дупка в земята с тънък, сламен покрив, където затваряха провинилите се затворници. В тази смърдяща дупка бях принуден да кисна в тиня до коляното, която вонеше така отвратително, че в ужасната жега халюцинирах, че съм мъртъв и че смрадта около мен се разнася от собственото ми разлагащо се безжизнено тяло.

– Какво става? – попитах и независимо че го очаквах, отговор не последва.

Върнах се на главното стълбище и минах през арката вдясно. В края на коридора имаше още едно стълбище. От тъмнината в бездънното помещение се надигна друга миризма – на разлагащи се рибени глави.

Не просто на разлагаща се риба, а на рибени глави – като онези, които понякога надзирателите слагаха в супата ни. Те стояха, гледаха как лакомо сърбахме и се хилеха. Давехме се, ала често бяхме прекалено гладни, че да разливаме гнусната течност на земята. Понякога бяхме

толкова гладни, че чак се задавахме, а това бе любимото зрелище на пазачите.

Те не спираха да се удивляват на нашето отвращение и на погнусата, която изпитвахме към самите себе си.

Бързо се върнах на главното стълбище. Стоях на площадката на десетото ниво под земята и треперех неудържимо, опитвайки се да се отърся от неканените спомени.

Сега вече бях почти сигурен, че или сънувам или че наистина имам мозъчен тумор, който пораждаше халюцинациите.

Започнах да броя и забелязах, че с всяко следващо стъпало обхватът на фенера ми намалява. Сега виждах само седем стъпала пред себе си... шест... пет... четири...

Внезапно непроницаемият мрак се озова едва на половин метър от мен; черна маса, която сякаш туптеше от очакването да пристъпя напред и най-сетне да скоча в прегръдката и. Изглеждаше жива.

Все още обаче не бях достигнал последното стъпало, когато далеч надолу отново дочух онзи шепот и мазния, мочурлив звук. Настръхнах.

Протегнах треперещата си ръка. Тя изчезна в леденостудената тъмнина.

Сърцето ми подскочи, а устата ми внезапно пресъхна. Изпищях и избягах нагоре в кухнята при светлината.

2

Онази вечер в ресторанта посрещах гостите и ги настанявах. Дори след всичките тези години често стоя на вратата всяка вечер и посрещам посетителите в ролята на домакин. Харесва ми. Много от гостите във вторник вечер бяха наши редовни клиенти от близо десетилетие. Те са като част от семейството ни, стари приятели. Ала онази вечер вършех задълженията си с нежелание.

Том Гатлин, счетоводителят ми, се отби да вечеря при нас с жена си.

– Джес, ти си направо изтощен, за Бога! От три години не си починал, приятелю. Какъв е смисълът да трупаш пари, без да им се наслаждаваш?

За щастие бяхме събрали първокласен персонал. Освен Кармен, аз и трите ни деца – Стейси, Недър и Джо, имахме още двацет и трима служители и всеки от тях вършеше работата си безупречно. Аз не бях на себе си, но имаше кой да ме замести.

Стейси, Хедър и Джо. Много американски имена. Странно. Като емигранти майка ми и баща ми са пазили връзката със своя свят, кръщавайки децата си с традиционни мексикански имена. В семейството на Кармен положението бе същото: братята и се казваха Хуан и Хосе, а сестра и – Евалина. Моето име в действителност е Хесус Гонзалес. Хесус е често срещано име в Мексико, но аз го промених преди години, въпреки че така нараних родителите си. (Испанското произношение на името ми е Хе-сус, ала почти всички северноамериканци го произнасят като името на християнския спасител. Просто няма начин човек да бъде наричан с такъв екзотичен прякор сред приятелите си или сред деловите си партньори.) Интересно е, че децата на емигранти, второ поколение американски граждани като мен и Кармен, кръщават децата си с най-разпространените американски имена, сякаш се опитват да скрият кога предшествениците им са слезли от корабите или са прекосили Рио Гранде Стейси, Хедър и Джо.

Също както няма по-пламенни християни от току-що посветените във вярата, така и няма по-големи патриоти от тези, които сами са молили да станат американски граждани или са получили гражданство от родителите си. Толкова отчаяно копнеехме да станем част от тази велика, огромна, луда страна, За разлика от някои, чиито корени се губят в

миналото поколения наред, ние знаем каква благословия е да се живее под американския звезден флаг. Знаем също, че за благословията трябва да се плати определена цена, която понякога е твърде висока. Отчасти цената е да загърбиш завинаги това, което някога си бил. Понякога обаче цената е доста по-висока и аз добре го знам.

Бих се във Виетнам.

Бях под обстрел. Убивах врагове.

И бях военнопленник.

Тъкмо там ядох супата с вмирисани рибешки глави.

Това бе част от цената, която платих.

Сега, като си мисля за внезапно появилото се мазе под къщата ни, спомняйки си миризмите на затворническия лагер, които лъхаха от мрака на безкрайното стълбище, аз се зачудих дали все още не плащам цената. Преди шестнайсет години се прибрах у дома измършавял, останал без зъби. Бях умирал от глад, бях подлаган на мъчения, но не се пречупих. Дълги години ме преследваха кошмари, ала нямах нужда от психиатър. Бях се оправил също като безброй други момчета от дупките с гнилоч в Северен Виетнам. Ужасно потиснат, покрит с белези, потресен, но, по дяволите, не и пречупен. Някъде там бях изгубил католическата си вяра, но тогава това ми се струваше маловажно. Година след година бях загърбвал преживяното. Част от цената. Част от онова, което плащаме за това, което сме. Забрави го. Свършено е. Край. И години наред наистина беше забравено. Досега. Не беше възможно мазето да е истинско, което означаваше, че имам невероятно живи халюцинации. Възможно ли бе след толкова време дълбоко потисканата емоционална травма, която мъченията и виетнамският затвор ми причиняха, да предизвиква някакви промени у мен; възможно ли бе да съм пренебрегвал проблема, вместо да го разреша, и дали сега той щеше да ме доведе до пълна лудост?

Ако това бе истината, питах се какво бе предизвикало психическия ми колапс. Дали не бе това, че купихме къща от виетнамски бежанец? Струваше ми се прекалено маловажно, че да събуди травмата. Не виждах как произходът на продавача е могъл да въздейства на подсъзнанието ми и то е дало на късо, изгърмявайки бушоните. От друга страна, ако нормалността ми и помиряването със спомените от Виетнам бяха стабилни колкото кула от карти, то тогава и най-слабият полъх щеше да ме помете.

Мамка му, не се чувствах ненормален. Чувствах се стабилен – уплашен, но стабилен, контролирах се напълно. Най – разумното

обяснение за мазето бе халюцинация. Ала бях сигурен, че подземните стълбища са истински и че прекъснатата връзка с реалността не бе вътрешна, а външна.

В осем часа на вечеря при нас дойде Хорас Далко със седемчислената си свита и това събитие ме накара да забравя мазето. Като собственик той мислеше, че не е необходимо да плаща и цент, когато се храни в ресторанта ни. Бяхме принудени да изпълняваме прищевките му, защото в противен случай щеше да намери начин да ни усложни живота. Хорас никога не благодари и обикновено все намира нещо, за което да се оплаква.

Онзи вторник вечер се оплакваше от маргаритите – нямало достатъчно текила в тях. Мърмореше за царевичния чипс – не бил достатъчно хрупкав. Не хареса и супата топчета – имало твърде малко кюфтенца.

Искаше ми се да удуша копелето, ала вместо това донесох още маргарити – с толкова текила, че да унищожи половината му мозъчни клетки; поднесох и още чипс и допълнителна купа с кюфтета, за да ги натъпче в и без това пълната с месо супа.

Когато си легнах, се замислих за Далко и какво ли би било да го поканя в новата ни къща, да го блъсна в мазето и да залостя вратата зад гърба му, да го оставя да постои малко там, в мрака. Имах странното усещане, че дълбоко в мазето нещо живее... нещо, което е било само на няколко сантиметра от мен в непрогледната тъмнина; нещо, което алчно бе погълнало светлината от лъча на фенерчето ми. Ако долу наистина имаше нещо, то щеше да се изкачи по стълбите и да докопа Далко. Тогава щяхме да се отървем от него.

Онази нощ не спях добре.

3

В сряда сутринта, на четиринайсети май, аз се върнах в къщата, за да я огледам отново заедно с бившия и собственик Нгуен Куанк Фу. Пристигнах час преди уговорката ни, в случай че вратата на мазето отново бе там. Там беше.

Изведнъж ме обзе усещането, че трябва да си отида и да престана да и обръщам внимание. Усетих, че мога да я накарам да изчезне зави-наги само ако откажех да я отворя. И знаех – без да имам представа как – просто знаех, че рискувам не само тялото, но и душата си, ако не успея да устоя на изкушението да изследвам подземие. Отворих вратата и я подпрях с дъската. Слязох в мрака с фенерчето в ръка.

Повече от десет етажа под земята спрях на втората площадка с двете арки отляво и отдясно. Вонята на гнили зеленчуци се носеше откъм лявото стълбище; смрадта на разлагачи се риби се надигна отдясно.

Продължих надолу и открих, че странно осезаемата тъмнина не се съгъстяваше така бързо, както предишния ден. Можех да сляза по-надълбоко, сякаш мракът вече ме познаваше и ме приветстваше в по-интимно кътче от царството си.

След още петдесет или шейсет стъпала стигнах до трета площадка. Както и при предишната от двете страни и на тази площадка сводове предлагаха смяна на посоката.

Вляво открих още един къс коридор, водещ към ново стълбище, спускащо се към пулсиращата, зла тъмнина, непрогледна като петрол в кладенец. Лъчът на фенера не избледняваше постепенно в гъстата тъма, а завършваше с кръг отразена светлина, все едно бе препречен от стена, а мракът блестеше като катран. Беше нещо могъщо и отвратително противно. Ала знаех, че това не е просто катран или някаква течност, това бе есенцията на всички тъмнини – дестилираният сироп на билиони ноци, на милиарди сенки. Тъмнината е състояние, не субстанция и затова не може да бъде дестилирана. Обаче тук, пред мен, беше невъзможният екстракт, дъвен и чист – концентрация на нощта, най-необятната тъмнина на междузвездното пространство, рафинирана до получаването на капеша слуз. И беше зла.

Обърнах се и се върнах на главното стълбище. Не разгледах стълбите зад дясната арка, понеже знаех, че ще открия същия злокобен дестилат.

На главното стълбище се спуснах още малко, преди да усетя същото нечисто присъствие. Надигна се срещу ми като стена, като замръзнал прилив. Стоях на две стъпала от него, тресях се от страх.

Протегнах ръка.

Положих я върху пулсиращата маса на тъмнината.

Беше студена.

Протегнах се по-надалече. Ръката ми изчезна до китката. Тъмната бе така гъста, че изглеждаше сякаш китката ми е ампутирана и на нейно място има само едно чуканче; плътна линия отбелязваше мястото, откъдето ръката ми чезнеше в катраненогъстата маса.

Паникьосах се и измъкнах ръката си. Не беше ампутирана. Размърдах пръсти.

Сетне откъснах поглед от тях и се взрях в желираната тъмнина. Внезапно осъзнах, че тя ме усеща. Вече бях разбрал, че е зла, но някак не я бях възприемал като съзнателна. Наблюдавайки безизразното и лице, почувствах, че ме кани по-дълбоко в мазето, там, където все още не бях ходил, в помещенията отдолу, по безбройните стъпала дълбоко надолу. Бях поканен да прегърна тъмнината, да пристъпя в мрака, където бе изчезнала ръката ми, и за един миг ме обзе непреодолим копнеж да направя точно това – да изчезна от светлината надолу, надолу.

Тогава помислих за Кармен. И за дъщерите си – Хедър и Стейси. За сина си Джо. За хората, които обичах и които ме обичаха. Хипнотизиращото привличане на тъмнината изгуби магията си, аз се обърнах и се затичах към светлата кухня, а стъпките ми отекваха в тишината.

Слънцето нахлуваше през високите прозорци.

Махнах летвата и затръшнах вратата. Закаках да изчезне, ала това не стана.

– Изкукуригал съм – рекох на глас. – Напълно съм се побъркал.

Обаче знаех, че не съм луд.

Светът се бе побъркал, не аз.

След двайсет минути, както се бяхме уговорили, Нгуен Куанк Фу пристигна, за да ме запознае със странностите на къщата, която бяхме купили от него. Посрещнах го на входната врата и в момента, в който го зърнах, разбрах защо се бе появило мазето и с каква цел.

– Господин Гонзалес? – попита той.

– Да.

– Аз съм Нгуен Куанк Фу.

Той не само бе Нгуен Куанк Фу, но и мъчителят от вьетнамския затвор.

Там, във Виетнам, беше наредил да ме завържат с ремъци на една пейка и в продължение на цял час удряше безмилостно стъпалата ми с дървена сопа, докато всеки удар не започна да попада право върху оголените кости на краката и бедрата ми, върху гръдния ми кош, от гръбнака до темето, имах чувството, че ще експлодирам от болка. Беше заповядал да завържат краката и ръцете ми и да ме потопят в казан, пълен с вода и с пикнята на останалите затворници, изтърпели мъчението преди мен. Тъкмо когато мислех, че повече не мога да задържам дъха си, когато дробовете ми изгаряха, а ушите ми пищяха и сърцето ми се пръскаше, когато с всяка клетка копнеех за смъртта, той ме издърпа навън, колкото да си поема няколко глътки свеж въздух, после отново ме пусна в казана. Беше карал хората си да прикрепят жици за гениталиите ми и бе пускал електричество по тях. Безпомощно го бях наблюдавал как пребива до смърт приятеля ми, как избяжда с кама окоото на друг мъж просто от яд, че някой му е сервирал ориз с буболечки.

Нямаше никакво съмнение кой е той. Лицето на мъчителя се бе запечатало завинаги в паметта ми, прегарящо всяка телесна тъкан с най-страшния плам – омразата. Изглеждаше много по-остарял от мен. Когато го видях за последен път, той бе не повече от две-три години по-възрастен от мен.

– Радвам се да се запознаем – казах.

– И аз – отвърна той, докато го въвеждах в къщата.

Също като лицето и гласът му бе незабравим – мек, гърлен и някак студен – глас, какъвто щеше да има една змия, ако можеше да говори.

Стиснахме си ръцете.

Беше около метър и седемдесет, доста висок за виетнамец. Имаше издължено лице с изпъкнали скули и остър нос, тънки устни и деликатна челюст. Очите му бяха дълбоко хлътнали – все така странни като във Виетнам.

В онзи затворнически лагер аз не знаех името му. Може би е било Нгуен Куанк Фу. Или пък това бе фалшива самоличност, когато е потърсил убежище в Съединените щати.

– Купихте една великолепна къща – рече той.

– Много я харесваме.

– Бях щастлив тук – додаде, усмихвайки се, докато оглеждаше празната дневна. – Много щастлив.

Защо ли бе напуснал родината си? Нали беше от победителите. Може би някои от приятелчетата му го бяха зарязали. Или пък държавата му бе отредила тежък труд, или го бяха пратили в мините, където той е

щял да съсипе здравето си и да се погуби, преди да е ударил часът му. Може би когато държавата му бе отнела военната власт, той бе отплавал с малка лодка в морето.

Причината, накарала го да емигрира, не ме засягаше. Важното бе, че сега той беше тук.

В момента, в който го зърнах и разбрах кой е, знаех, че няма да го оставя да напусне къщата жив. Никога нямаше да му позволя да избяга.

– Нямаше кой знае какъв смисъл да се виждаме – каза той. – Има само едно чекмедже в голямата баня, което от време на време се измъква от жлебовете. А подвижните стълби към тавана понякога причиняват дребни неудобства, но много лесно се поправят. Нека ви покажа.

– Ще съм ви благодарен.

Той не ме позна.

Предполагам, че е измъчвал до смърт толкова много хора, че просто не би могъл да си припомни поне една от жертвите си. Всички страдали и загинали в ръцете му сигурно се бяха превърнали и слели в една безлика мишена. На мъчителя не му пукаше за човешкото същество, което заради него бе попаднало в ада приживе. За Нгуен Куанк Фу всеки изтезаван мъж беше също като предишния, оценяван не според уникалността си, а според способността си да пици и да кърви, според нетърпението, което проявява да пълзи в краката на мъчителя си.

Докато ме развеждаше из къщата, той ми даваше и имената на добри водопроводчици, електротехници и техници по климатичните инсталации, освен това ми даде и координатите на художника на витражите в две от стаите.

– Ако някой от тях се повреди, сигурно ще искате да го поправи човекът, който го е изписал.

И досега не знам как се удържах да не го нападам с голи ръце. И което е още по-невероятно – нито гласът ми, нито изражението ми издадоха вътрешното ми напрежение. Той дори не предполагаше каква беда бе надвиснала над него.

В кухнята Фу ми показва необичайното разположение на ключа за машината за мелене на отпадъци в мивката, а аз го попитах дали по време на дъжд е имал проблем с мазето. Той примигна насреща ми и леко повиши тон:

– Мазе ли? О, но тук няма мазе.

Преструвайки се на изненадан, казах:

– Но разбира се, че има. Ето там е вратата.

Той се вторачи невярващ.

И той я виждаше.

Изтълкувах това като знак, че съдбата има пръст в събитията и че няма да сторя нищо лошо, ако просто и помогна. Взех фенера от плота и отворих вратата.

Като твърдеше, че такава врата не е съществувала, докато той е живял тук, мъчителят мина покрай мен, крайно удивен и изпълнен с любопитство. Прекрачи прага и пристъпи на площадката.

– Ключът за лампата не работи – рекох, като се промъкнах зад виегнамеца и насочих лъча на фенерчето надолу към стълбите. – Но ще можем да виждаме и с това.

– Но... как... къде...

– Нали не искате да кажете, че никога не сте забелязвали и мазето? – попитах. – Хайде. Шегувате ли се или какво?

Като изпаднал в безтегловност от изумление, той се понесе надолу по стълбището.

Последвах го.

Скоро Фу усети, че има нещо ужасно сбъркано, стъпалата се спускаха прекалено дълбоко, без следа от пода на мазето. Спря, обърна се към мен и каза:

– Колко странно. Какво става тук? Какво, за Бога...

– Продължавай – грубо наредих аз. – Надолу, мръснико.

Блъснах го и той се затъркаля надолу, пищевойки. Приземи се на втората площадка с двете арки. Когато го настигнах, видях, че е замаян и че страда от силната болка. Коленичи сгърчен. Долната му устна се бе сцепила и кръвта струеше по брадичката му. Беше ожулил дясната си длан. Мисля, че ръката му беше счупена.

Като хленчеше и придържаше китката си, той ме погледна – измъчван от болката, уплашен, объркан. Мразех се за това, което правех. Но повече мразех Фу.

– В затвора – рекох – те наричахме Змията. Познавам те. О, да, познавам те. Ти си мъчителят.

– Мили Боже!

Той нито ме попита за какво говоря, нито направи опит да отрече. Знаеше кой е и какво ще му се случи.

– Тези очи – просъсках, тресящ се от ярост, – този глас. Змията. Гнусна, пълзяща змия. Презрян. Но много, много опасен.

За малко останахме мълчаливи. Поне аз останах безмълвен, обзет от благоговение пред загадъчния механизъм на съдбата, който бавно и неуморимо бе работил, за да ни събере отново сега, на това място. От

тъмата долу се разнесе шум – шипящ шепот, влажен, мочурлив звук, който ме накара да потръпна. Хилядолетната тъмнина се раздвижи, заизкачва се нагоре, тялото на безкрайната нощ, студена и дълбока – и гладна.

Мъчителят, принизен до нивото на жертва, се заоглежда уплашен и объркан, погледна през едната арка и през другата, после и към стълбите, които продължаваха надолу след площадката, на която се бе изгърколил той. Ужасът, който го бе обхванал, надви болката и вьетнамецът престана да хленчи и да се вайка.

– Какво... какво е това място?

– Тук е твоето място.

Обърнах се и заизкачих стълбите. Не поглеждах назад. Оставих фенерчето с него, за да може да види точно какво го очаква. (Злото намира приют дори у най-добрите от нас.)

– Чакай! – извика той зад гърба ми.

Не спрях.

– Какъв е този звук?

Продължих нагоре.

– Какво ще стане с мен?

– Не знам. Но каквото и да е... заслужил си го.

Най-сетне гневът го обзе:

– Ти не си мой съдия?

– О, напротив.

Прекрачих прага и влязох в кухнята, затворих вратата зад себе си. Нямахме ключалка. Подпрях се на нея разтреперан.

Сигурно Фу видя нещо да се надига по стълбите и да се приближава към него, защото извика и се заизкачва. Чух го да се приближава и притиснах вратата.

Той заудря отвътре.

– Моля те. Моля те, не. Моля те, Боже, не, Боже, моля те!

Бях чувал войниците от моята част да викат със същото отчаяние, да умоляват мъчителя за милост, когато той забиваше гвоздеи под ноктите им. Вкопчих се в тези отхвърляни досега спомени, ужасни и болезнени, и те ми дадоха сила да устоя на молбите на Фу. Освен гласа му чух как отвътре се надига гъстата слuzеста тъмнина и се приближава към него – студена лава, покачваща се бавно, мочурливи звуци и зли шепоти.

Вьетнамецът престана да чука на вратата и изпищя, разбрах, че тъмата го е погълнала.

Огромна тежест се стовари върху вратата и след миг се отдръпна.

Пронизителните викове на мъчителя се надигаха и утихваха и с всеки смразяващ кръвта писък ужасът му се увеличаваше. От гласа, от тропането по стълбите, от ритниците му по стените, можех да преценя, че го завличат надолу.

Потях се. Не можех да дишам.

Внезапно отворих вратата и стъпих на площадката. Предполагам, че съм имал намерението да го издърпам в кухнята и да го спася въпреки всичко. Не съм сигурен. Ала онова, което видях на стълбището, бе ужасяващо и аз замръзнах на място. Не направих нищо.

Вьетнамецът не бе в плен на самата тъма, а на двама, подобни на скелети, мършави мъже, които се протягаха из безкрайната сгъстяваща се черна маса. Мъртви мъже. Разпознах ги. Бяха американски войници, загинали в затвора, издъхнали в ръцете на вьетнамеца, бях там и го видях с очите си. Двамата не ми бяха приятели, всъщност самите те не бяха цвете за мирисане; бяха лоши хора, които се забавляваха на бойното поле, преди да бъдат заловени от Виетконг, бяха от онези, които се наслаждават на убийството, а през свободното си време въртяха контрабанда на черния пазар. Очите им бяха ледени, непроницаеми. Щом отвори ха усти да ми кажат нещо, се чу само тихо съскане и глухо скимтене, и аз се досетих, че не говорните им органи произвеждат тези звуци, а душите на мъртъвците, оковани долу, далеч долу в мазето. Те се протягаха от сълзящия дестилат на тъмата, неспособни да избягат, освободени само за миг, за да заловят Фу и да го завлекат надолу.

Пред очите ми те го влачеха в гъстата есенция на нощта, която се бе превърнала в техен вечен дом. Когато тримата изчезнаха в туптящата тъмнина, гънещата се слуз се оттегли назад, оттегли се от мен. Стъпала-та се появиха като плажни дюни след отлив.

Запрепъвах се нагоре, минах през кухнята и стигнах до мивката. Наведох се и повърнах. Пуснах водата и си изплакнах устата. Облегнах се на плота, опитвах се да си поема дъх.

Когато най-сетне се обърнах, вратата беше изчезнала. Мракът беше искал мъчителя. Затова вратата се бе появила. Затова се бе отворил път към... към мястото долу. Мракът беше искал вьетнамеца толкова отчаяно, че не бе изчакал да му дойде редът, както природата повелява, а бе отворил врата в света отгоре и после бе погълнал Фу. Сега той беше там и със сигурност сблъсъкът ми със свръхестественото вече беше приключил. Поне така си мислех. Просто не разбирах. Бог да ми е на помощ, нищо не разбирах.

4

Колата на Нгуен Куанк Фу – чисто нов бял мерцедес – беше паркирана на доста усамотената алея. Качих се и потеглих, без да ме забележат, и я закарах на един паркинг до плажа. Извървях пеша разстоянието на връщане и по-късно, когато с изчезването на Фу се зае полицията, твърдах, че виетнамецът така и не е спазил уговорката ни. Повярвах ми. Не ме подозираха, защото съм изтъкнат гражданин, просперирал човек с добра репутация.

През следващите три седмици вратата на мазето не се появи отново. Мислех, че никога няма да се чувствам напълно удобно в нашата мечтана къща, но малко по малко страхът ми намали и започнах да влизам в кухнята.

Бях се сблъскал със свръхестественото, ала нямаше начин да ми се случи отново. Много хора виждат привидение веднъж в живота си и се оказват във вихъра на някакво паранормално явление, което без съмнение ги оставя потресени, с разколебана вяра в реалността, ала други окултни преживелици така и не им се случват повторно. Бях убеден, че никога повече няма да видя вратата на мазето.

Тогава Хорас Далко, собственик на договора ни за наем, голямото мрънкало за супата топчета, откри, че знам, че той е наел земята за търговския си център. И Хорас отвърна на удара. Грубо. Имаше политически връзки. Предполагам, че почти не е имал трудности с насъскването на инспектора по хигиената, който ни откри несъществуващи нарушения. Ресторантът ни винаги е бил безупречно чист, нашите изисквания за съхранението на храните и за чистотата винаги са надминавали тези на здравното министерство. Затова с Кармен решихме да отнесем проблема си пред съда, вместо да плащаме глобата, ала точно тогава получихме още една призовка – за нарушения на противопожарната инсталация. Когато пък обявихме, че ще търсим начин да отменим несправедливите глоби, някой влезе с взлом в ресторанта в три през нощта в сряда и изпочупи всичко, нанасяйки щети за над петдесет хиляди долара.

Осъзнах, че мога да спечеля една битка или дори всичките, но че щях да загубя войната. Ако бях способен на долните методи на Далко, ако можех да прибягвам до подкупването на разни чиновници и до наемането на бандити, сигурно щях да му го върна с неговите камъни по неговата глава и тогава той щеше да поиска примирие. Ала въпреки че

не бях чист като монахиня, не можех да се принизя до нивото на Далко.

Може би нежеланието ми да си играя на тежкар бе продиктувано от гордост, а не от честност или добродетелност, макар че бих предпочел да имам по-високо мнение за себе си.

Вчера сутринта (като описах това в дневника на прокълнатите, който започнах да си водя) отидох да се видя с Далко в кабинета му. Унижих се пред него и се съгласих да прекратя усилията си да отнема земята, върху която бе построил търговския си център. Освен това се съгласих да му бутна три хиляди долара под масата, за да ми позволи да сложа по-хубава и по-голяма табела на ресторанта. Той се държа самодоволно, снизходително, безкрайно дразнещо. Стоях в кабинета му повече от час, макар че можехме да приключим за десет минути, защото му харесваше да се наслаждава на унижението ми.

Снощи не можах да заспя. Леглото беше удобно, а къщата – притихнала, въздухът бе приятно хладен и свеж – всички условия за хубав, дълбок сън, ала не можех да се освободя от мрачните си мисли за Хорас Далко. Не можех да понеса мисълта да остана под тиранията му още дълго време. Не преставах да си припомням ситуацията, търсейки начин да се наложа над него, да спечеля предимство, преди да се е усетил, но не ми хрумваха никакви хитрини.

Най-сетне се измъкнах от леглото, без да будя Кармен, и слязох в кухнята да си наляя чаша мляко с надеждата, че този калциев наркотик ще ме упои. Когато влязох в кухнята, все още потънал в мисли за Далко, вратата на мазето отново бе там.

Стоях като втрещен, бях изплашен до смърт, понеже знаех какво означава навременното и появяване. Искях да отмъстя на Далко и получавах възможност да се отърва от проблема веднъж завинаги. Да го поканя по един или друг повод. Да му покажа мазето. И да го оставя на тъмнината. Отворих вратата. Втренчих се в спускащите се надолу стъпала, в мрака.

Отдавна умрели войници, жертви на мъчения, бяха причаквали Фу. Какво ли очакваше Хорас? Потреперих. Не за Далко, а за себе си.

Най-накрая проумях, че мракът долу иска мен, много повече отколкото искаше Фу или Далко. Далко и виетнамецът не бяха кой знае каква плячка. Те така или иначе щяха да отидат в ада. Ако не бях вкарал Фу в мазето, тъмнината щеше да го докопа рано или късно – когато Смъртта дойде да си го прибере. Също като него след смъртта си Хорас ще свърши в преизподнята. Но като ги насилвах да приемат по-рано съдбата си, аз всъщност се предавах на мрака в себе си и рискувах

безсмъртието на душата си. Докато стоях на стълбите, чух как мракът вика името ми, зове ме, предлага ми вечен съюз. Шепнещият глас съблазняваше. Обещанията бяха сладки. Съдбата на моята душа все още не бе решена и мракът виждаше възможност да триумфира, ако ме завладее.

Усещах, че не съм достатъчно порочен, че да принадлежа на тъмнината. Онова, което направих с Фу, можеше да се възприеме като закъсняла справедливост, защото Фу не заслужава награди нито на този, нито на онзи свят. Ако позволях съдбата на Далко да го настигне предварително, може би все още нямаше да бъде осъден да се пържа в пъкьла.

Ала кого ли трябваше да примамя в мазето след Хорас Далко? Колко често и колко хора? Всеки път ще става по-лесно да взимам решение. И рано или късно щеше да се окаже, че използвам мазето, за да се отърва от хора, които са ми причинили само дребно неудобство. Някои от тях можеше да се окажат нерешени случаи – хора, заслужаващи ада, ала въпреки това с възможност за спасение; а ако ги принудех да слязат в мазето, всъщност щях да им откажа правото да се поправят и да заслужат спасение за душите си. Ако ги тикнех в тъмата, тяхното наказание отчасти щеше да лежи на моята съвест. И тогава щях да бъда погубен... и когато тъмата пожелаеше, щеше да се надигне нагоре по стълбите, да завземе къщата и да ме погълне.

Долу гъстият слузест дестилат на билиони безлунни нощи шептеше името ми, шептеше, шептеше. Излязох и затворих вратата. Тя не изчезна.

„Делко – помислих си, – защо си такова копеле? Защо ме накара да те мразя?“

Тъмнината намира приют дори в най-добрите от нас. В най-лошите, тъмнината не само вирее, тя властва.

Добър човек съм – трудя се здраво, добър и любящ съпруг съм, строг, но изцяло отдаден на децата си баша.

И въпреки всичко имам своите провали и желанието за мъст не е най-малкият от тях. Част от цената, която платих, бе загубата на невинността ми във Виетнам. Там узнах, че на света съществува велико зло и че то не е абстрактно, а е от плът и кръв. И когато злото ме изтезаваше, аз бях жигосан от контакта с него. Развих жажда за мъст.

Казвам си, че не смея да приема лесния изход, който мазето ми предлага. Иначе къде бих теглил чертата? Някой ден, след като съм изпратил върволица мъже и жени в тъмното като в рог мазе, ще се окаже, че съм толкова покварен, че ще реша да използвам мазето за неща,

които преди биха ми се сторили немислими. Ами ако с Кармен се скараме? Дали няма да я накарам да ме придружи да разгледаме заедно мазето? Ами ако децата ми не изпълнят някое мое нареждане, а сам Бог ми е свидетел, че това става непрекъснато? Къде щях да тегля чертата? И дали щях постепенно да я свалям все по-надолу? Добър човек съм.

Макар да се е случвало да допусна мрака в себе си, той никога не е царувал над мен. Добър човек съм. Но изкушението е непреодолимо.

Започнах да правя списък на хората, които в един или друг момент са ми причинявали неудобство. Не смятам да предприема каквото и да било за тях, разбира се. Списъкът е просто игра. Ще го завърша, после ще го скъсам на парченца и ще ги пусна в тоалетната.

Добър човек съм.

Този списък не означава нищо.

Вратата на мазето е затворена завинаги.

Повече няма да я отворя.

Кълна се в най-святото.

Добър човек съм.

Списъкът е по-дълъг, отколкото очаквах.

КРАЙ

© 1986 Дийн Кунц
© 2004 София Русенова, превод от английски

Dean Koontz
Down in the Darkness, 1986

Сканиране, разпознаване и редакция: pqgolova, 2007
Публикация: Издателство „Плеяда“, 2004

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2734>]